

GIÁ BÁN	
SÔNG-PRÉP	NAM-QUỐC
Mỗi năm. 1.000	6.00
Mỗi tháng. 2.00	1.00
Mỗi tháng. 1.00	2.00
Nhà báo phải trả tiền trước, nhưng không được trả sau.	

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

民

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

TỰ-DO NGÔN-LUẬN

Đây nói tự-do ngôn-luận là mèn ý phảo nhiều người mà theo cái nghĩa thông-thường, tự-do ngôn-luận tức là tự-do xuất-bản (liberté de la presse), như viết báo, làm sách là thuộc về loại ấy.

Ở nước ta có quyền tự-do ngôn-luận hay không? Xét về phương-diện pháp-luật thì ở nước ta, vò-luận là họng ngôn-luận nào, đều là chẳng có một chút tự-do gì cả.

Về báo-giờ thì những thứ bằng chữ quoc-ngữ muốn xuất bản phải xin phép và phải chịu kiểm-duyet trước, tự-tưởng không được tự-do phát biểu, đều là hiền-nhiên, không cần bàn đến. Chỉ nói những thứ không phải xin phép và không chịu kiểm-duyet, là những báo chữ Pháp và những thứ xuất bản không hàn-ký (như sách vở, truyen-don v.v.). Ở Nam-ký thì phải theo đạo-luật ngôn-luận 20 Juillet 1881 của Pháp thi hành ở Nam-ký, vẫn hạn chế cũng nhiều đều, nhưng còn rộng hơn đạo sác-lệnh tháng Octobre 1927 thi-hành & bốn xứ bảo-hộ trong Đông-dương. Cứ theo đạo sác-lệnh này thi tòa-án minh bắt tội ai tại cũng có thể buộc vào phạm dien nhan-loan tri-an hay là phạm den danh-duy quan Toan-quyen, các vua chúa, và các quan lgi. Theo cái ý nghĩa của đạo sác-lệnh ấy là những nhà ngôn-luận cầm chi không được phê-hình đến nhân-cách và hàn-hđong của các nhà chính-tri tham-thanh hất khả xâm-pham». Đối với Trung-ký thi lại có đạo nghị-dịnh Khâm-số ngày 13 Février dem luat Gialong mà thi-hanh đối với các tội phạm về ngôn-luận. Nào yêu-thú yêu-ngôn, nào bắt ưng vi, nào vu cáo trưởng-thượng, v.v., các dien luat ấy đều sẽ thi-hanh để hạn chế quyền ngôn-luận của nhân-dân. Vậy là có thể nói rằng vò-luận về tinh-cach gi, ở nước ta vẫn không có quyền tự-do ngôn-luận.

Xét về phương-diện thực thi phải hạn chế quyền ngôn-luận là chỉ những thứ ngôn-luận của người Việt-nam, nói chung ra, là chỉ những thứ ngôn-luận có tinh-cach phản-dot.

Đến như những nhà trước thoát, những nhà viết báo Pháp thi họ nói gì, họ viết gì mà không được! Chánh-phủ (những người cầm quyền chính-tri mà làm điều gì không thể lít lợi-lich của họ) thi họ cóng-kieh ngay — cuộc bốt chiến Varenne — họ bắt binh với ai thi tha hồ họ lồng

nhục xoa m, chẳng có gì mà ngăn trở được; thậm chí chuyện không mà nói có, chuyện ít mà xít nhiều, thêu dệt dặt bày, không kè gi đến sự thực, mà chỉ cốt cho thỏa ý mình và mưu lợi riêng mình. Các nhà ngôn-luận ấy, theo danh nghĩa thì vẫn phải nằm dưới pháp-luật, mà theo sự thực thì họ được hoàn-toàn tự-do.

Nhưng ta xét lên một từng nứa thi sẽ thấy rằng cái tiếng tự-do ngôn-luận ở xã-hội hiện thời, chỉ là một tiếng trống khong, vò-luận là họng người nào, cũng đều là không được tự-do ngôn-luận. Ngôn-luận của người bần-xú, trừ một số xu thời mưu lợi, bị con ma kim tiền và thế lợi nó ám ảnh mà phải bỏ cái nhân cách mìn mà mạo cái nhân-cách khác, viết mà không phải ý của mình, nói mà không phải lời của mình, thực không có chút gì gọi là tự-do; còn những nhà không-vi-danh, không-vi-lợi, lòng sùn mâu nòng chan clura vĩ nói giống non sông, nhưng lại bị cái lưỡi pháp-luật búa vây, muồn nói mà không được nói, tu-tưởng không thể bày tỏ tự-do, đều ấy cũng không phải nói nữa. Đến những họng ngôn-luận mà bê ngoài phần nhiều người vẫn cho là tự-do, nếu xét nội-dung và ân-tinh thi thực chẳng có chút gì tự-do cả. Một nhà làm báo nước Mỹ nói rằng: «Tài năng của chúng ta, sinh-hoạt của chúng ta là vật sở-hữu của người khác. Chúng ta là họng mài-dâm tri-thức mà thôi. Nhà ngôn-luận là vật sở-hữu của người khác, có khác gi người nô lệ là vật sở-hữu của kẻ công-dân, có khác gi người nòng-nó là vật sở-hữu của nhà qui-lộc. Bã vậy thi lời minh nói, bài minh viết không thể là ý của mình mà phải theo ý người làm chủ. Chán-lý mà chống chói với lợi ích của chủ thi minh cũng phải dẫu di và xoa m, nhưng đều khi trá ác hại mà có lợi cho chủ thi dù minh biết là trái với lương-lâm mà cũng phải xung-lực tân-dương. Nhưng người chủ ông đó là những họn nào? Chính là những thế-lực kim-tiền (les puissances d'argent), họ đang trong buồng mà rát giấy cho mấy con tro rồi mây. Những nhà ngôn-luận là những con tro rồi mây của họ sai khen. Họ đã biến ra mà chính-phục hết cả các cái tài nang để làm lợi khi cho họ khuech-truong cái thế lực tân-dương là xuất-hiện.

Ngô-Nhân

VĂN-VĂN

Võ Đồ

Chán khóc ai rời lại khóc mình.
Đỗ cười, đỡ nỗi, đỡ làm think.
Lang tung sóng bè à da sự.
Lốp lố trảng đêm ủa hồn linh.
Cường ngựa ách trâu người một
gióag.
Tiếng gáy mèo quốc khách năm canh
Ngán cho kia chiếc thuyền con còn.
Chờ nỗi bao nhiêu khói bát bình.

Cười mìn

Không năm không đứng cùa không

Cũng đồng diễn mà cũng đồng sỹ.
Bịt cả đời lại nghe bê trống.
Nhóm liều hắt mắt thấy trời xám.
Đương chưa mặc áo loan ra chạy.
Trót mồi xâu dày chọc cùi ngay.
Làm bê thấy ông ngòi bệnh ruou.
Hoa ra nghiên nước vây mà say.

Lấy anh thi lấy-năm chung không năm

(Toc ngữ có câu: ẩn súng năm gốc cây song, lấy súng thi lấy năm chung không năm.)
Thời thế xui nén đã vợ chồng.
Lấy anh đầu đã chịu năm chung.
Ủ chơi cho nó tol đồng bạc,
Thứ chẳng thè ai ném mǎ hổng.
Cười gáy nhiều phen che nứa mǎi,
Khúc thầm một nỗi khát hai lòng.
Bao giờ duyên mới thay duyên cũ.
Thuận cả đời bên tái bê đồng.

TIẾN BÁO QUÁ CHẬM

Ngài nào nhận báo dã hơn
một năm nay mà chưa trá
lên, xin mau mau gởi lại cho
bản báo để tiện việc sở-sách, nêu
không được tin trả lời, thi bản
báo sẽ nhờ nhà Biur-dien thâu
hộ, và định gởi báo, xin các
ngài lượng lính. TIẾNG-DÂN

nước ta ngày nay, phần nhiều
cũng phi-thuộc dưới một công-
ty lớn, hoặc công-ly rượu, hoặc
công-ly dồn-diễn, hoặc công-
ty ngón-hàng. Các nhà tu-bản
họ không những bỏ tiền để
mua ngôn-luận của các nhà
báo, họ lại mua cả ngôn-luận
của nhà trước thuật nữa. Ai
xem quyền sách « L'épopée du
Cauchouch » của ông Le-
fèvre thi dù thấy rằng những
lời ông làn-dương cái sự-
nghiệp cao-su ở Nam-ký là
những lời vi ai mà viết.

Nếu đem hai cái không lý
do mà so sánh với nhau thi
cái ngôn-luận bị kiêm-duyet
của ta mà còn có cái về tự-do
hơn của họ; vì rằng ta không
có quyền được tự-do nói
những tên nêu nói, mà ta lại
có quyền tự do không nói
những cái không nên nói.
Chứ họ thi không những
không được nói những điều
ich cho công-chung mà lại
những khi phải nói những điều
trái với lương-lâm.

Ôi! ngôn-luận tự-do! đến
bao giờ ngôn-luận tự-do mới
thực là xuất-hiện.

TẠP THUYẾT

CHỦ QUYỀN VÀ PHỤC TÙNG

(Tiếp theo)

Chủ quyền do thần dạo, hệ thống,
và phục tùng tôn giáo, chế độ, lập
quân. — Một vị đế vương cần dai
rực rõ, lâu dài tráng lệ, đứng đưa
đám khố rách áo ôm, sung sướng
kè hiết chừng nàn, thê mà chưa cho
là đủ, còn nay ép đầu, mai ép mõ,
thì đầu tài nào mà yên được. Bứt
tay bay thuốc, một chiếc thuyền dã
bị một trận sóng gió bất kỳ, sau
phải tìm phương phòng bị. Nhưng
nhà đế vua súng hày giờ tự-bié rằng
chỉ một nồng lực minh, chưa dù dè
duy trì chủ quyền cho được lâu
đài, mới ngã ra một cách rã
huyền diệu, là muộn thần dạo đe
tri đầu. Dân coi ông vua như một
vị chúa tể đế Thượng đế sai xuống
để cai trị muôn dân, tánh mạng
tài sản của dân đều nhận làm của
riêng mình; thời nê tin một ngày
một in sâu vào óc, mày mù che
phủ, không dám dâng đêng bao
giờ. Thuở xưa vua nước Al-cáp
tôn là con dũng Nhâ-thần, vua
nước Hy-lạp tôn là con dũng Thiên
thần. Thần quyền phát sinh ra từ
đó, di truyền mãi mãi cho đến bấy
giờ. Trong doanh-hàn nước nào mà
các khoa học chưa bước tới thời
kỷ thực nghiệm, thi dân trí hẵ
còn nằm trong vòng mê tín. Xem
cách lối tự-hiện thời của nước ta
ta biết.

Ban đầu lấy nồng lực cướp lấy

chủ quyền, kế lấy thần dạo giỗ
chặt cái chủ quyền, sau lấy đồng
đổi truyễn nổi mà thiền diệu
để cái chủ quyền. Một nhà pú
qui, trâm họ làm than. Từ thời
tại trường qua thời đại phong kiến,
tới thời đại quân chủ chuyên chế,
kế biết bao úc vạn ngã linh năm,
cái kiếp trâu ngựa của một số lớn
trong loài người đến đó là cực diêm.

Chủ quyền và tay công-chung và
phụ tùng ý chí. Mấy linh chát
kè trên, chưa có chút nào là hoàn
toàn chán-chinh cả; dã vậy loài
người mong gi sự thoát vòng địa
ngục, hưởng chát quả ngọt hoa
thịnh của tạo hóa. Mãi đến thế kỷ
thứ 17, 18 các nhà chí sỹ, nhân
nhân, đồng thời xuất hiện, dừng
lên đê xưởng dân quyền (dân
quyền, ông Mạnh-tù đã phát minh,
nhưng chưa được rõ) Đế hạm trống
máy, hench rặng rập thay, chán lý
đã p-át minh lý nhiên người ta
hưởng ứng, mà gây ra những cuộc
cách-mệnh. Cách-mạnh sau khi thành
công quyền vua súng xung, quyền
dân nói lên. Tự-trung chí cuộc cách
mệnh ở Pháp-đông hướng to-tiến
hết, rung động cả hoan-cầu, lan
khắp các đất lõi, nào quân chát lấp
biển, nào dân chủ đại nghị, cho đến
dân chủ liên-hàng, dân chủ trực
tiếp, xã hội dân chủ cũi dân, dân
nhau để tự-hành. Trong nước
hàng nghìn kỹ-cuong pháp luật đặt
ra theo ý kiến một số đông
người trong nước; không ai phải
phụ tùng ai, mà ký-thúp ai cũng
có quyền giám đốc, nghĩa là phuc
tùng mệnh lệnh của ý chí công
chung. Đó là ký-giấy đại khái
mà bén dô thời, chử tê nhán ra,
mày chinh thê kè trên còn có sáu
đảng nhiều lâm, ta cứ theo nghĩa
mày đánh lít dò, đã có thể p-án
biết được un lít rồi. Nước nào
mày hãy còn có những giải-clip qui
tộc, quản-phát, din chúa, tu-bản
tham do chính quyền, thi dân chúa
được toàn quyền chúa, mà thường

HAI CHỦ « MÃU-QUỐC » LA NGHĨA THẾ NÀO?

Một cậu học trò về nghỉ nắng
trong nhà quê, tối chơi nhà ông
Đỗ già kia, ngồi nói chuyện, cậu ta
nhắn hỏi rằng:

— Thưa bác, hai chữ « Mão
quốc » là nghĩa thế nào? mà tôi
tôi thường nghe họ nói luôn.

— Không nay! ngày nay học chữ

tay bay thuốc,

một chiếc thuyền dã

bị một trận sóng gió bất kỳ,

sau phải tìm phương phòng bị.

Nhưng nhà đế vua

nhà vua như

nhà vua như</p

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LA JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY
HUE

Đường ô-tô chờ thư

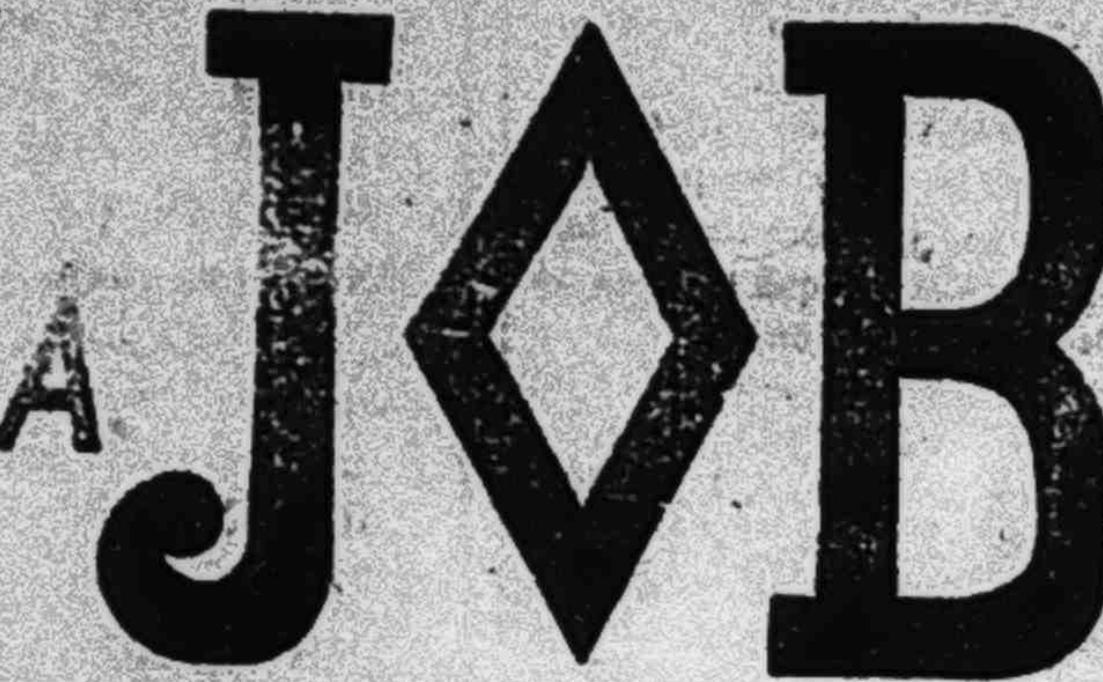
Thakhek - Vinh

Mới có điện Quan Khâm sứ Ai-lao cho biết rằng vì mưa mưa nên kẽ từ ngày 20-Avril này, việc chờ thư từ bằng xe ô-tô đường Thakhek - Vinh sẽ do đường Bằng-hà Savannakhet.

Câu chuyện hàng bát
Báo Tiếng dân ra ngày 20 tháng tư vừa rồi, có đăng bài « Mua bán có biếu người ta được không? » bài ấy nói sai, vậy tôi xin thuật lại để đọc giả được rõ: « 5 giờ sáng ngày 10. có một cậu vào mua bánh mì hàng tôi, cứ đứng mặc cả hỏi, người dầy lời cùi tôi có nói rằng: « Nhà hàng Tây không nói hơn, nói bao nhiêu thì bán bấy nhiêu. » Rồi cậu bảo gói bát cát cát muối ở bánh, nói rồi ra đi, được một lát tôi thấy cậu đi ra ngoài, tay đã xách gói bánh, tôi có hỏi rằng: « Sao cậu bảo tôi cho người gói bánh cho cậu, mà bày giờ cậu lại mua nơi khác? » Cậu trả lời: « Tôi mua hàng dưới kia rồi, vì ba giá hơn một chút. » Như vậy cũng là một người tham rẻ chứ có biếu người giở gì đâu? Rồi đó cũng có người linh cảm-sát đứng ở đấy, câu cát-cát, có bảy nhíu mà thoi! Chẳng biết người viết bài đó vì sao giở loè nghe ai thêm dệt mà nói thêm cho to chuyện.

Nhà hàng

Cận dầu xau đáy

Hội Huy, ngày 17 tháng 2 Annam, mất 3 con bò, qua ngày 10 làm ra tại địa phận làng Phú kỳ, ở bờ sông, gần nhà tên Ôn và tên Đồng tết ẩn, nhưng chỉ được 2 con, còn một con nữa nghe đâu nó đã bán được 32\$00. Đó là môt kè trâu bò mất năm nay cát năm ngoái mất nhiều lầm. Nhiều bạn ăn trộm kia ai cũng biết tên cả, nhưng không dám phát giác ra, vì sợ thù hận (như ở làng Phú kỳ thì có tên: Tô Huyền, Giải Đồng, ngày thi rong chờ đêm thi ăn trộm, làm cho dân gian khó bùn cù lục nghiệp lầm).

Ở xú chưa có máy cày như xứ ta đây thi sự ích lợi trâu bò đối với việc nông tang không phải là nỗi, nay mất trộm nhiều, thế có nguy cho nông dân không! Nhưng nhà trách nhiệm có lẽ nào mà không lưu tâm đến sự ấy chăng?

Một người mồi bò lại cáo.

QUẢNG-TRỊ

Ông Sư làm hư bà Vải

Bản báo mới tiếp tục của ông Trần-dinh-Mân, giáo-học trưởng Quảng-trị, gửi lại cái chính bài: « Ông Sư làm hư bà Vải » đăng trong số báo 168. Trong bài ấy đại khái, ông cũng nhận rằng ngày 24 Mars, ông có đến nhà thương, có thấy mấy người dân bà các phủ huyện đưa đến để học bộ sưu và có hỏi mấy cô khán-hộ: « Đến làm gì mà dông thê v.v... » còn câu nói « Nhận người cho dép », và sự lấy hình mỵ dâm & lồ trong gọi thuốc mê là bón thi không có. Sau ông cho người lai cáo ấy là hiềm khích mà vu cáo.

Lời của người lai cáo trước, vẫn khích bác thật nhưng cũng vì chuyện có quan hệ đến một người đứng trong địa vị làm khuôn phép cho học trò, mà cùi chỉ không được doa chinh, nên mới nói. Nay ông nói rằng các việc ấy đều không có, bản báo vẫn nhận cái chính cho ông nhưng bài cái chính của ông Mân, mệnh danh là « Một người dại thê », so với cái đe của bài kia là: « Ông Sư làm hư bà Vải » thi thấy rõ ràng ai là hiềm khích, ai là vu cáo. Còn cả bài ông thi chỉ xem một cái đe trên đó thi cũng đã thấy rằng sau đó bị thế nào, không rõ đã dâng hối.

T. S

hà xin các ngài rộng lòng thứ cho, và dám xin hai ngài trút cho tôi biết lòn linh quý danh đã nǎo.

Ta chibus lè lè lòi, nói lòn ho minh cho ông ta biết và giải thiệu luôn bạn ta cung ông :

Ông nǎo là ban tôi, dia chả ở đây, tức là PHÚC NHÌ MA TU tên sinh.

Ông ta biết ta là HOA SINH, bài lồng tay ta và nǎm chật một cách thân thiết, lòn nói rằng :

May phúc biết chàng nǎo! hứa nǎy được gặp ngài.

Ông ta nǎm mǎi tay ta cho đến lòn ta giới thiệu bạn ta, ông ta mới buông ra mà nǎm tay bạn ta mà nói chuyện. Bạn ta trước nói :

Lòi đã nghe tiếng Ba tước, chiến công lồng lồng, sự nghiệp to lớn, mà chưa có em hởi được gặp.

Và nói nǎi mời ngài lại nói thêm :

Điều trong trời nắng, mà ngài không quản khó nhọc, nhục đến hán xá, chép có chuyện gì chí giáo, và xin ngài ngót mà nói chuyện cho thông thả, và xin ngài hứa cho rằng tôi chung ban tài

ngài làm tài sinh tài vật.

Ban ta cười mà đáp rằng :

Như vông thi hây làm. Bả tước dài cổ long hổ cõi đều đây, xin gác cát lèi phèn lục bén ngôai, từ do noi chuyện, cho được vui thích, chép ngài cũng săn long dung thứ, không trách chàng lòi vè đều lục sò.

Nói rồi, đều cùi thứ tự lòn chả ngót yên, Ba tước cười và nói :

Nghé tiếng dà lâu, chưa được bít nhau, may nhân có véc mạo mủi mả tòi cùi ngài giàp cho, dám dàn phong lồng thái lè. Song các ngài đã lấy long thành thực mà đổi đổi, nay lòi xin vát cát lèi sò vát vát, mà dem cái chán linh tàng nguyên nhân cùi chung tòi sòi dà tòi đây, long thuỷ cho ngài nghe, may nhó tám long hào hiệp của ngài không lồng cát cùi trời nắng nóc véc lòi tòi mà từ chối.

Không viếng lòi hứa ròi đầu gác ngon, cho được lồng lòi, đồng cát chòi mả tay vào mà giúp ngài, thòi là cát

không khóc gi mang cái nn

thi lòi Khắc dà mang nước chanh

dến. Bả tước lòi làm mui thích, cười mà nói rằng :

Trong việc nhỏ xon như thòi

mà tien sinh dà xéi khống sót,

nhưng bao nhiêu mày mì nghĩ ngòi

trong long lòi, nhò mày cùi nòi cùi

tien sinh mà quét thòi sạch han

phân noca. Nag lòi dem việc ấy mà

úy thòi cho tien sinh, chép là mìn

chóng làm xong, không chép nghĩ

ngoi gi cùi.

Xin bão người bồi cho

chóng lai vùi lý nước chanh noca, lai

mà dòn

khác lai mang nước chanh

dến. Bả tước lòi làm mui thích, cười

mà nói rằng :

Mày phai di nói với nhà ban

khách rằng, bả tước nha lao rò

thêm mòi mì qui khách, mìn man

dòn dài trong mòi giờ đồng hồ

cho tòi, và phai sòn dòn cho tòi,

không được khinh suất nhẹ. Mìn dòn

bả tước nghe thòi, đồng giáp tò

tòi, nòi không dòn làm phiền. Bả

tước một lù nước chanh. Bả

tước dòn nước mắt cho ngài giải

chóng lai vùi lý nước chanh noca, lai

mà dòn

khác lai mang nước chanh

dến. Song cùi nòi nhìn dòn mà

bết ngài bùi sòn với vùi lòi

đây, chép là chúa ôn mai, nói

chuyện mòi chòi, sòn cùi mòi bụng

nòi tòi không thòi lòi ròn hoa dòn

khách. Bả tước dòn cho sòn sòn.

không vi khách mà sòn xoạn, dòn

đò hòn vi cho tòi. Tòi ròn lòi làm

kém thiểu, cùi khìn cùi tinh dòn-chòi

quá.

(Còn nữa)

Trong khi bạn ta đang nói chuyện

QUẢNG-NAM

(TÂN AN)

Một hành hung

Ở về làng Phù-bô, cách

làng Phước-son (thuộc huyện Quế-

sơn, tỉnh Quang-Nam) hơn một

ngày đường, hôm 17 Avril 1929 mòi

xảy ra việc Mọi giết người Annam

rất là thê i ám.

Nguyên cách đây 13 năm, tại Mỏi

làng Gầm (Mỏi cao) có giết 5 người

Mỏi làng Cổng-vang (ở cách

Phước-son nữa ngày đường). Hôm

13 Avril 1929, tại Mỏi làng Gầm

xuống mua muối ở làng Phước-son

về, tại Cổng-vang dòn đường giết

bốn người, chặt làm ba, còn một

người bị trọng thương rồi cũng

chết.

Làng Gầm lúc giận Jo ira thù,

nhưng mà biết rằng biện pháp

nhà nước là lèi dân bay là Tribune des Jeunes.

Chưa định ngày nào ra số đầu,

nhưng có lẽ cũng không chậm. Bản

báo chúc bạn đồng nghiệp mau ra

đời.

không có dân phu, mà cũng sợ cho

anh hùng mày người coi làm

con đường đó.

Hoặc

NAM-KY

SAIGON

Một tờ báo mới

Mới có tin rằng các anh em thanh

niên ở Saigon sẽ cùng nhau xuất

bản một tờ báo chí Pháp tên là

« L'Éclaireur du Vietnam ».

Chưa định ngày nào ra số đầu,

nhưng có lẽ cũng không chậm. Bản

báo chúc bạn đồng nghiệp mau ra

đời.

CHÂU-BỘC

Tây bắc Annam

Ngày 8 - 4 - 29 & gần đây Nai

sop, thuộc tỉnh Chân-dốc có một

người Tây cầm súng sáu bắn 1

người Annam 1 người trọng binh

có lè không sống và 1 người bị

binh nổ tay. Đầu đuôi vụ đó như

vậy: Tên tây Noble làm ruộng &

làng Bình-my vừa rồi bị mất bò

ngồi cho tên Bình-điệp

nhập cho tên Bình-điệp.

1) Xin viết một mặt giấy.

2) Các ngài có lòng giúp bắn bò

về đường ván chuong luận thuyết

cùng tin tức mà gửi bài lại, bắn

bao rất cảm ơn và sẵn lòng hoan

nghimb, song có mấy điều, xin các

ngài chú ý :

1) Xin viết một mặt giấy.

2) Các ngài không muốn dâng

tên, mà dâng cái hiệu riêng cũng

được, nhưng xin cùi bản báo hiết

rõ tên họ cùng chỗ & (viết trên đầu

bài, hoặc sau bài, hoặc viết riêng

một mảnh giấy phụ theo).

3) Về thời sự mà nhứt là & miền

nhà quê, xin kê rõ làng xã gi

ng

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

(DÔNG-PHÁP-DỊA-ÚC-NGÂN-HÀNG)

Cho vay

Cầm nhà đất
Cầm dồn điền
Lâm nhá

Tậu nhà tậu dồn điền

Gia rộp từng tháng nát gốc nát lõi, như gop bo giã từng năm, từ MÙI đến NĂM năm.

Lãi rất nhẹ — Cách giàn dễ dàng.

Bản-lời có nhận về các kiều nhà giàn rát bù

XIN HỎI THÈ LÈ TAI:

HANOI — HỘI SỰ BẢN LỜI 89 phố Francis Garnier
TOURANE — Mairie PHAN CAU DOAN,
Lục-Sự kiêm Quản-Lý Văn Khê tại Tòa Án

NGHÈ NUÔI TÀM

(Xem tiếp ở trang sau Lời cõi sốc)
giờ. Độ chung 9-10 giờ thì khiêng
đem vào trong nhà, từ hai cái bún
để dum đầu lại như hai mồi nhá,
mà dum lén, phải để cho có gò
thông vào, thi kén vè rồi và ướm
không tan (1) như gấp giấy tờ thì
phải giữ cho kín gió và để một ít
lùa. Ấy là theo tiết nóng nực. Còn
tiết mưa lạnh thì để trong nhà mà
bùa, song phải để lửa. Như hai
cái bún dum lại thi để cõi dặng
ba nồi lửa, thi lửa như vậy mới
là cho khô ráo nước dài lâu. thi
kém mời tôi mà không lau.

Như giờ đang nam hàn, mà lâm
bùa rồi, chưa tối lại gấp mưa
cũng phải để lửa, song để ít bon
mùa mưa lạnh.

Lửa để phải bỏ tro lèm lại chừa
cái miệng rộng hẳng chí kín chén
lán cõi, chờ dùng cho lửa lực
lán mà lâm chín không nồi. Tám
bùa giáp mỗi ngày đêm rồi, thi
họ xuong bắt lây kén lửa thử tối
để ướm lâm to, để hàng lụa, thử
xấu (2) để đét tao dùi. Còn ham
và nẹp thi bộ lại cõi để sau dùng
lại.

Lâm bùa cách dây móng nói
trên khoản 12 dò, như tiết mưa
lạnh làm móng là để cho hơi lửa
thông thấu qua. Còn tiết nóng bức
làm dây như vậy không hại, vì là
không cần đén nơi lửa.

Hết

P. N. P.

(1) Tóm: Nghĩa là kén vèn nò không
chợ, và to đực đean.
(2) Thú lâm tốt thi thử kén xấu
ít lâm.

HÓI MỒ ! HÓI MỒ !

Tại Tourane có hiệu sơn
mới mõi bán :

Sơn tẩy, giũa, vernis, thuộc
quét nước với mài và các đồ phu
tùng và hàng sơn.

Bán buôn và bán lẻ, giá rất họ !!

Chủ nhân

NGUYỄN-MẠCH

Đường Bồ Đề Vị — TOURANE

Chú ý ! Chú ý !

Al là chủ tiệm bán thuốc bắc
— CHIEN và SONG — nên tìm đến tiệm
QUÂN THẮNG ở đường CANTON-

MAIS N° 78-89 FAIFO là một nhà
buôn bắc thuộc bắc, tạp bắc, cước
cầu, trú danh từ xưa chí nay trải
đến 30 năm dư trên đường kinh-te,
ai ai đều nghe tiếng; Bản sá dán lè
là cõi phải chép, ai ở xe muôn
hồi già cả già, vẫn long trá lời
nghe;

Xin kính mời quý khách chiêu cõi.

Chủ nhân kính cáo

QUÂN-THẮNG

em chưa dám chắc, nhưng cũng
giúp đỡ cho giài sinh được.

Vàng chí nói cũng có lẽ phải,
nhưng công là công ngô và riêng của
chí em bạn giài cần nên biết, kia
như dân bà Âu châu, thi dù công
rất tiếc xảo, mũi kim đường cõi,
tay cầm khêu hoa, ai ai cũng đều
biết cả, mà mỗi năm giúp lợi cho
gia đình một món tiền kíp to, nào
quân áo chẳng con, thường
dùng họ đều cát lây may, lấy cả.
Nó công mà phát đạt, thi giài
dai, mồi vững vàng, trước kia dân
bà ăn dùng ngồi rồi, nay đã biết
công nghệ, thi linh cát ý lại, cũng
một ngày tiêu mòn đi, tự mình
cứng khêu được ra tiễn, cái linh
tự lập nhân dò mà nhom lên, càng
ngày càng phát triển, thi chẳng bao
lâu nèn kinh tế của xã hội cũng
tiếp nối giài dinh mà gây ra được, vậy
không phải nói công để ra giài dinh
kíp to, mà giài dinh kinh tế chính
là nguồn gốc xã hội kinh tế sao ?
(Còn một nhẽ nữa, dân bà có công
nghệ, và sau có rãp phải cảnh báo
le, duyên phân bê bằng, cũng tự
minh dùng vững được, không đến
nỗi xây dân lan nghe, mà sau cái
cũng khôi phái nhẹ nhõ khõ so,
minh tự-lập được, thi con cái cũng
theo gương minh mà biếp tự-lập
không còn cái óc ý lại nữa, vì con
thường cảm thụ giài due của mẹ
rất nhiều.. Thế mà chí em ta
thường mang cái tiếng « con mồi
gia dinh, ăn bài xã hội » ấy cũng vì
chí em ta không làm trou bón phản
minh, cù ý lại vào dân ông cõi.

Xem thế thi rõ, đối với giài dinh
chí em ta có trọng bón phản tì
việc xã hội mồi mong có ngày
ra mà gánh xác. Lâu nay chí em
tự xua đến nay, những việc cao
cõi, to lâm, đường kim mũi chỉ,
đều là những công nghệ của chí
em bạn giài cả, ta thường nói từ
đứa, nǚ dung, nǚ ngôn, nǚ hạnh
mà quỷ nỗi là nǚ công. Nữ công
giúp ích cho giài dinh, mà quốc gia
xã hội cũng cần có nǚ công nǚa.
Dân giầu nước thịnh cũng nhờ có
kinh tế phát đạt, mà kinh tế phải
lấy giài dinh làm nguồn gốc, trong
giá dinh con giài dân ông có công
nghệ, con giài dân bà ngõi không,
thi chí giài dinh ấy khõ lòng gáy
dụng nên kinh tế ; vì dân bà cũng
lần lõi mồi sống, cần mõi che thân
thì lâm lanh, cần tiền tiêu phi hàng
ngày, mà còn nỗi xuyễn, nỗi hột,
não nhõ, não hoa v.v... những
món ấy đều trong cả vào người
dân ông, quanh năm ngày tháng
núi thê người làm ra tiền thi lì
mà kẽ tiền tiền lại nhiều, thi chí
giá dinh ấy cũng có ngày bị lâm
nỗi ; vì số nhiều trong vòi số ít
một ngày số ít lý khõ bayt kíp,
thi số nhiều sẽ bị dò nát. Nếu trong
nước nhiều giài dinh như thế, thi
nước phải yên, dân phải ngu, nước
yêu dân ngu, nỗi giõng sẽ bị tiêu
mòn, mà thế giới này là thế giới
mòn lâm yêu, nhõn hiếp bõ, khôn
cõi, gởi mất.

Phải, nhưng chí em mình phần
nhieu gấp cảnh nhà eo hẹp, nên
không được theo học, cùng chí em
mái, mà cái ngõe kim chỉ là
của chí em bạn giài, mà chí em
minh biết đem ra làm dồi lây đồng
tiền, phần cho rãp được tím, xảo,
lè dò dồn cho cha mẹ khõi lo vi
gia cảnh, em trưởng rất quý thi
phái, ta có câu : « Nhứt nghệ tinh
nhứt lâm vinh », thán yinh

em chưa dám chắc, nhưng cũng
giúp đỡ cho giài sinh được.

Vàng chí em ta nén học gì ?

— Chí em ta nén học « nǚ công »

cho kíp cho tinh, vì « nǚ công »

đòi với giài dinh rã quan hệ, mà

với xã hội cũng vậy. Sau nứa chí

em ta nén trau dò, a nǚ hạnh, nǚ

ngon a cần tiếc thêu dứa

nhưng không được như năm 1913

được.

Nhung dòng thời cát-hết lực sinh

sản của công nghiệp lại tăng già,

đóng bầy nhiêu công nhân mà có

TƯ TƯỞNG MỚI

VĂN-HÓA-LUẬN

(NGUYỄN VĂN CỦA SCOTT NEARING)

IV.—Sự trường tri của giài cấp
xí nghiệp

(Tiếp theo)

Sau khi cái văn minh tư bản đã
quốc dã truyền bá ra, bèn phát sinh
những cái kết quả ánh hưởng thực
là rộng lớn. Cái kết quả thứ nhất là
cuộc lao động vận động xuất hiện
rất mạnh. Cái kết quả thứ hai là dem
toàn thế giới cái sê vào trong tay
chín nước đại đế quốc Anh, Đức,
Ngà, Áo, Ý, Bỉ, Pháp, Nga, Mỹ.
Trong khoảng từ năm 1870 đến năm
1914. Phá châu đã bị chia cắt hết,
Á châu cũng đã bị các đế quốc ấy
chia phần. Năm 1914 toàn cầu Phi
châu cũng Á châu, cơ sở đã hoàn
tóm & dưới quyền chí phái của các
đế quốc Áu châu và Nhật bản
thống thời ấy thi nước Mỹ chính
dương khuêch trương thế lực ra
các nước Nam Mỹ và nước Gia nǚ
đại. Culin đại dã quốc ấy chí phái
các nước Phi châu, Á châu và Nam
Mỹ châu, thê dã rõ ràng cái thế lực
chí phái cả thế giới. Lấy dia lý mà
nói thi cái tình trạng khõ hay còn
nghi ngờ gì. Các đế quốc tài
phương và Nhật bản, nhân són
nghi p thõng dù khõi, cũng có cái
sức bang trợ của ái lực quân nhõ
đó thõng dù áy mà tồn tại, bèn có
tình khõng cõi những nước nghèo
yếu, thõng có rõ bị, một cách rất
đè dàng. Song nói về hai phương
điểm chính trị và kinh tế mà nói, thi
cái đế quốc chí phái dã tràn ra
khắp thế giới, thực dã gây nên môi
cái biến cảnh, tri cách mạnh và
chiến tranh thi khõng có cái
dường nào mà thoát ra được.

Nhưng dã quốc lấy sức tư bản mà
thắng người ta, đương kíp dã thõng
chí phái cả thế giới thi, thi vẫn cứ sinh
sản mãi cái thõng dù kinh tế mà
không dứt, mồi ngày lại mở rộng
thêm phạm vi mà chỗ tạo thêm. Phi
châu và Á châu dã cát xéi, nhõng
cũng, et rã dù thõng mõi chí dục
vọng di mở thị trường, mà chí dục
vong ấy lại dùng lăng kinh. Cái lợi
nhuận mồi thi được chứng nào thi
jai thêm cái thõng dù của nhà tư
trú tài chính (capitaliste financier).
Bọn họ được lợi càng nhiều thi chí
yêu cầu mở rộng tì trường lại càng
lúc tì iết.

Nói về phương diện dia lý thi thi
trường khõng thê nào mở rộng
thêm ra nữa. Nhưng còn có một
vấn đề : tức cát-xi cùng thi nước nào
sẽ quản lý được toàn thể thi trường?
Ván dã áy, cuộc đại chiến năm 1914
đã giải đáp được một bộ phận.
Trong cuộc đại chiến áy, trù ba đế
quốc tài lực rã hùng hổ, còn rã
thi đấu chí phái hư rã khõi.

Thí chí trá 4 năm đại chiến áy
cát thõng dia kinh tì cũng chí trá
diều lệ được. Võ những lõi thõi
chiến tranh, bõi thường và cát-xi
trái, lại dã dẽ gián bõi chí súc mua
(puvoir d'achat) trong khõng thi
thi trường thi gán lõi. Bởi vậy đến
năm 1926 và 1927 thi chí súc mua
đã khõi phục lại như năm 1913

được.

Nhung dòng thời cát-hết lực sinh

sản của công nghiệp lại tăng già,

đóng bầy nhiêu công nhân mà có

THÈ-KỲ THONET

Văn-minh vật-chất giúp sức cho văn-minh tinh-thần

Nếu muốn trong nhà được LICH-SU một cách PHONG-NHÃ theo lối KIM-THỜI, thi phải có một bộ SALON bằng THONET theo kiêu ghế « Ngay » chất chán dẽ, không phải làm theo kiêu ghế THAO rồi LẤP như ghế Bắc chờ vào.

Một bộ gồm có : 1 cái bàn, 4 ghế ngay, một ghế dài (canapé).

Nếu dùng thêm một chân đèn (salotte), 1 ghế nằm đọc sách (không theo kiêu xích-du) 6 ghế con dẽ phòng ăn, toàn bằng Thonet cả, trên treo một lồng đèn bằng Thonet lồng kính vẽ dù mùi vừa được sáng và mắt mắt thật là PHONG-NHÃ đến bực!

Ai không tin, xin mời đến xưởng thợ hiệu QUANG-VĨNH-HUNG tại DA-NẴNG (Tourane) ngã tư cây thông. Đò lót giá rẻ ai ưng kiêu gi hiệu ấy làm cũng được cả.

tù sinh sản hòa phim nhiều ho

budii trước. Lại sinh sản cái thằng
đa kín tè nhiều hơn bõi chiến tiễn.
Tui trường đê tiêu thụ óa vật ngày
càng thấy cấp xúc. Cái năng lực
sinh sản tăng già nhiều như lõi, dã
quốc chí nghĩa lại cát-y vào một
cái cảnh giới ngày hiểm, như mõm
khô phục cái trạng thái cũ, ái phải
cái cuộc đại chiến khác.

Đi với chí đại chiến tè hai
hy ta dã dãy co tài nhõi cái
thông trung nghĩa lõi ngay

trung chay hủi hơn cát là cái thái độ
của cuộc lao động vận động trong
các nước đế quốc chí nghĩa, k ấp
cát trong các nước Áu châu, sau
cuộc đại chiến 1914, dã phát sinh
cái phong trào cách mạng rất cao.
Ta có dã các áy do ma tham tin
rằng cuộc đại chiến tè hai này,
đối với nền chính trị phủ bảo, sẽ có
ánh hưởng rất là bất lợi, nhất là vì
cái phong trào cách mạng

đang hòi bón bõi bung bung. Ngoài ra
lại còn các dân tộc thay đổi dia, dã
nhân hieu rằng cái dân tộc
tự quyết của Uy xông (Wilson)
chỉ là lừa phỉnh, mà những điều
kiện hòa bình của Quốc tế liên
minh cho là mõi hoa, cũng là chí
phong trào cách mạng đê toan đoạn tuyệt voi
cái đai đế quốc.

HIỆU CÁT-THÀNH

MỚI ĐÒI CHÓ Ở

Hiệu tòi mới đòi xuồng số nhì 40 Hàng

Gai Benozi xin kinh trả giá khõi biệt

Nhưng sách truyền giấy hot. Các

thờ đê da như là : giấy, tay giấy

, cuorou ngay, yên ngay, vi da,

cáp sitch giấy trong ván ván. Các

thờ tập hõi như là : chè, tép hoa

pháo Tiel-nam lõi thanh.

mõi, bit tái, to lõa the lõa, bing

tay hàng ta.

CÁC TỜ SÁCH CỦA BẢN HIỆU XUỐNG BẢN:

Ho ng Lé chát thô g chí một bộ 037n

Linh-nam đặt sút một bộ 1 10

Truy, n là nước nhà một bộ 0 30

Thô nõm khõi nghĩa 0 15

Vi nghiên quán lõi

D ò b ã D òng-Phuong sáp rai

Sáp l y : e ch của Quan-hai thang thư, sách

Nguyễn-công-Trí của Ông Lê Thanh

Thi, n là nước nhà Nam

Thô nõm khõi nghĩa

0 30

Sách của Nguyễn

Kinh công ty Hiphong

Các ngõi nõi cần mua hàng gi thi xin gõi

tho ra, bao hiên nõi xin gõi theo lõi linh hõa

giáo ngõi « Contre Remboursement » ngõi nõi

cán đóng Catalogue viết thi gõi hõa hõa xin

gõi ngay.

